

Afrika moet honger lijden omdat de EU alleen woke wil boeren

Door [Arnout Jaspers](#) - 2 juli 2022

Geplaatst in [Afrika](#) - [Europese Unie](#) - [Stikstof](#) - [Voedsel](#)

Bij de EU-top van vorige week, waar Oekraïne werd omarmd als kandidaat-lid, ging het ook over de Afrikaanse voedselcrisis. De Europese Commissie strooit weer met honderden miljoenen aan hulp, maar geeft ook een staaltje hypocrisie ten beste: omdat ze vindt dat de Europese landbouw Afrikaanser moet worden – minder kunstmest en minder pesticiden – krijgt Afrika geen steun meer om Europees te worden.

Inmiddels weet iedereen dat Oekraïne tot aan de Russische inval een grote graanexporteur was. Nu de havens aan de Zwarte Zee geblokkeerd zijn, kan dat graan niet meer verscheept worden, waardoor met name sommige Afrikaanse landen een groot probleem hebben.

Poetin zorgde voor stikstoftekort

Minder bekend is, dat de Russische inval ook een stikstofcrisis creëerde. Maar dan een echte: Afrika heeft namelijk een groot *gebrek* aan stikstof. Een belangrijke reden waarom de Afrikaanse landbouw per hectare grond veel minder voedsel produceert dan de EU of de VS, is het gebrek aan voedingsstoffen zoals stikstof (nitraat) in de bodem.

Dé manier om dat tekort aan te vullen, is het gebruik van kunstmest. Behalve graan, importeerde Afrika daarom kunstmest uit Rusland, maar dat heeft Poetin nu verboden. De toch al ontoereikende eigen voedselproductie in Afrika dreigt nu dus nog verder af te kalven.

Afrika moet honger lijden omdat de EU alleen woke wil boeren

Hoe hard dat kan gaan, laat het voorbeeld van Sri Lanka zien. Daar [verbood de president](#) ruim een jaar geleden plotseling de import van kunstmest en pesticiden, waarna veel oogsten mislukten en het land in een catastrofale economische crisis raakte.

Plan om het bouwen van kunstmestfabrieken in Afrika te stimuleren

De Europese Commissie getuigt er luid en duidelijk van, dat het de hongeropijn van deze Afrikaanse landen voelt, en strooit alweer met honderden miljoenen euro's aan extra ontwikkelingshulp. Aangezien je geld niet kunt eten, zou het logisch zijn om die hulp te besteden aan het structureel vergroten van de voedselproductie in Afrika, en een van de meest effectieve middelen daartoe is dus kunstmest.

In de boezem van de Europese bureaucratie leefde dan ook het voornemen om het bouwen van kunstmestfabrieken in Afrika te stimuleren. De EU kan helpen met de begininvesteringen, is het idee, waarna Afrika permanent minder afhankelijk wordt van de dure import van kunstmest en zelf meer voedsel voor de eigen bevolking produceert.

Maar dat wil de Europese Commissie niet

Echter, dit plan kwam uit de koker van het team rond Charles Michel, president van de Raad van Europa. De concept-tekst repte van 'het ondersteunen van de productiecapaciteit van kunstmest en alternatieven in ontwikkelingslanden'. Daar ging de Europese Commissie [volgens Reuters](#) dus dwars vóór liggen, zeggende dat 'het steunen van kunstmestproductie in ontwikkelingslanden niet te rijmen is met de EU energie en milieu politiek'.

Na de top van 23 juni presenteerde de Europese Commissie derhalve [verklaringen](#) waarin over kunstmest (*fertiliser*) wordt gezegd dat het gebruik ervan in ontwikkelingslanden verminderd moet worden, en er meer steun moet komen voor *sustainable fertiliser*, waarmee, mogen we aannemen, gewoon mest bedoeld wordt. Verder hadden ze nog een geruststellende mededeling voor het thuisfront: 'In de EU worden geen voedseltekorten verwacht, dankzij een stabiele productie die gewaarborgd is door het gemeenschappelijke Europese landbouwbeleid.'

Europese landbouw moet Afrikaanser worden

Dit is echt hypocrisie voor fijnproevers. Die stabiele en hoge productie van de Europese landbouw is namelijk vooral te danken aan het effectieve gebruik van kunstmest en pesticiden. *Farm to Fork*, het strategisch plan van de Europese Commissie voor de Europese landbouw, schetst weliswaar een utopie waarin per 2030 het gebruik van kunstmest en pesticiden gehalveerd is en een kwart van de landbouwgrond omgeturnd naar 'biologische' landbouw, met doorzetting van die trend na 2030. Maar een afname van de Europese voedselproductie die tenslotte kan oplopen tot zo'n 25 procent wordt daarbij gewoon ingeboekt als *collateral damage*.

Afrika moet honger lijden omdat de EU alleen woke wil boeren

Kort samengevat wil *Farm to Fork* de Europese landbouw meer Afrikaans maken, en daarom mag de Afrikaanse landbouw nu geen hulp krijgen om meer Europees te worden.

Dit is ongeveer dezelfde hypocrisie die ontwikkelingslanden wil verbieden om nieuwe kolen- en gascentrales te bouwen - want slecht voor het klimaat - terwijl Europa nog steeds voor zo'n negentig procent draait op fossiele brandstoffen en daar zijn welvaart aan te danken heeft.

Als je met biologische landbouw minder produceert verhoog je toch de prijzen?

In Nederland haakt de officiële stikstofobsessie mooi in op het streven van *Farm to Fork* naar meer 'biologische' landbouw, die geen of heel weinig stikstofdepositie op Natura2000-gebieden zou veroorzaken - wat in de praktijk nog maar moet blijken trouwens. En die *collateral damage* van minder voedselproductie?

Volgens Tjeerd de Groot van D66 en andere politici die de Nederlandse landbouw een of twee koppen kleiner willen maken, is dat helemaal geen probleem: als je minder kilo's aardappelen, groente en vlees produceert, dan reken je toch gewoon een hogere prijs per kilo? Dan verdien je als Nederlandse boer net zo veel, of zelfs meer!

Dit is net zoiets als het inkomen van Uber-taxichauffeurs willen verbeteren door ze allemaal te dwingen met paard en wagen te gaan rijden. Veel beter voor het klimaat, immers. Dan kunnen ze per dag wel veel minder klanten naar hun bestemming brengen, maar in de groenlinkse droomwereld zijn al die klanten dan bereid om het driedubbele te betalen voor zo'n ritje.

Al is 'bereid zijn' natuurlijk een eufemisme: consumenten zullen in feite gedwongen moeten worden om die hogere prijzen te betalen, of het nu gaat om een taxi-rit met paard en wagen of 'biologisch' voedsel.

Verzwegen aannname van een Nexit

De utopie van De Groot en anderen waarin Nederland alleen nog maar 'biologische' landbouw bedrijft en Nederlanders alleen nog maar 'biologische' levensmiddelen kopen, berust op de verzwegen aannname van een Nexit. Immers, je zal dan tariefmuren moeten optrekken tegen al het veel goedkopere, efficiënter geproduceerde voedsel uit andere EU-landen en daarbuiten, en dat kan niet als je EU-lid wilt blijven. De Nederlandse export van landbouwproducten zal alleen al vanwege de prijs ver terugvallen, mogelijk naar nul als represaille voor die tariefmuren.

Zo fuseert Groot-Nederland van D66 met Forumland van Baudet tot een utopisch Nederland van weleer, waar niet geluk, maar armoede en verstikkende bekrompenheid heel gewoon waren.

Wetenschapsjournalist **Arnout Jaspers** schrijft iedere week nuchtere en heldere artikelen en columns

WYNIA'S WEEK

Afrika moet honger lijden omdat de EU alleen woke wil boeren

voor Wynia's Week. U kunt zijn stukken [HIER](#) teruglezen.

Wynia's Week is ongebonden en onafhankelijk. De donateurs maken dat mogelijk. Wordt u ook sponsor van Wynia's Week? Dat kan [HIER](#). Hartelijk dank!